

Monumentnummer*: 516480

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **05 maart 2001**
Kadaster deel/nr **82741/68**

Woonplaats* **Leeuwarden** Gemeente* **Leeuwarden** Provincie* **Fryslân**

Locatiennaam **Leeuwarden** Locatieomschrijving **Binnenstad**

Kadastrale gemeente* **Leeuwarden** Sectie* **B** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel **2223**

Omschrijving**

Inleiding

HERENHUIS uit omstreeks 1875, thans in gebruik als verpleeginstituut, uitwendig in ingetogen en gave Eclectische stijl, inwendig een authentiek interieur, grotendeels in een ingetogen Art Deco-stijl.

Nadat in de jaren-1840 de zuidelijke stadsvesting was ontmanteld en geplantsoeneerd is de zuidelijke stadsrand sinds de late jaren-1860 geheel heringericht. De stadsgracht is rechtgetrokken en aan weerszijden kwamen kaden waarop ruime bouwkavels werden uitgezet die meest met herenhuisen bebouwd zijn geraakt. Een nagenoeg gesloten bebouwing van panden van meest twee lagen en een breedte van drie tot vijf traveeën is er gedurende de laatste tientallen jaren van de negentiende eeuw tot stand gekomen. Het herenhuis is onmiddellijk naast het hoekperceel van de nieuw gerooide Prins Hendrikstraat gebouwd.

Beschrijving EXTERIEUR: Blokvormig gebouw op een nagenoeg vierkant grondplan van vijf traveeën breed en twee lagen en een afgeknotte schildkap hoog. Het pand is symmetrisch aangepakt, wat aan de gevel af is te lezen. Voor het pand ligt een hardstenen stoep met vormrijk smeedijzeren hek en links een verdieping voor het souterrain. De gevel heeft een hardstenen plint, afgedekt door een onderdorpelband van hardsteen. Onder de linkervleugel een met hardsteen bekleed souterrain met liggende vensters. Overigens grauwbrown metselwerk. Op de hoeken pilasters van pleister, beneden afgeblokt, boven met verdiepte velden en bekroond door

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoekbakken op consoles. Op de overgang van eerste en tweede bouwlaag een vlak fries, gecombineerd met de doorlopende onderdorpelband. De gevel wordt afgesloten door een grotendeels vlakke kroonlijst met triglyfen boven de middenpartij. Alle muuropeningen zijn getoogd gesloten; de vensters zijn voorzien van T-ramen en gedekt door eenvoudige hanenkammen. De toegangspartij staat in een gepleisterd veld en is met een bovenlicht omlijst en van een kuifstuk voorzien. Deur niet oorspronkelijk. Daarboven is het venster omlijst en voorzien van een kuifstukje. Tegen het gepleisterd veld tussen deur en middenvenster heeft tot de late jaren dertig een balkon gezeten met in de muuropening openslaande deuren. Midden op de afgekotte schildkap met platte, blauw geglazuurde Friese pan staat een grote kajuit met drielichtvenster, gegroefde pilasters en een driezijdig fronton.

INTERIEUR: Het pand is omstreeks 1930 vrijwel geheel verbouwd metingetogen Art Deco-kenmerken verbouwd, vermoedelijk zonder de oorspronkelijke indeling geweld aan te doen. Er zijn ook nog enkele sporen uit de bouwtijd (ca. 1875) aanwezig. De beganegrond heeft een indeling van salons aan weerszijden van de middengang met iets voorbij het midden en iets verschoven ten opzichte van elkaar grote rondboogpoorten die naar het trappenhuis en naar het souterrain leiden. De gang heeft grote witmarmeren tegels en is geheel in marmer gelambriseerd, in de hal afgebiesd met beige marmer. Na het portaal een tochtput van glas tussen stijl- en regelwerk: deur met zijlichten en halfond bovenlicht met kleine roedenverdeling. Tuindeur met glas in kleine roedenverdeling en bovenlicht met glas-in-lood in Art Deco-vormen. De trapneergang naar het souterrain en het halletje beneden is ook geheel met marmer bekleed. De rechter voorsalon heeft een cassettenplafond, een lage paneellambrisering, paneeldeur, verdiepte vensterbanken een strakke marmeren schouw met afgelijste mantel en kasten aan weerszijden van een nis in de achterwand. De linker voorsalon heeft een vergelijkbare inrichting, maar geen lambrisering en kasten met een brede bovennis in de gehele achterwand. Alle houtwerk is er blank gelakt. Aan de linkerkant volgt op een tussenvertrekje met kluis een kantooruimte die geheel betimmerd is met blank gelakte mahonie. Een kastwand met deuren voorzien van eenvoudig glas-in-lood; overigens een hoge lambrisering en vlak plafond. De achterruimte rechts is de ruime keuken, waarvan de wanden deels hoog zijn betegeld. Bruynzeel-keuken en flinke losse keukenkast met glasdeuren met kleine roeden. Brede trap in twee steken met tussenbordes; trappalen in afgeronde vormen met parellijstjes. De trappenhal wordt van boven verlicht door een groot bovenlicht met glas-in-lood in Art Deco.

Op de verdieping heeft de voorsalon rechts, drie raamvakken breed een eenvoudige, strakke inrichting. Tussen deze salon en de trappenhal de opgang naar de zolder achter een deur. Achter rechts een L-vormig vertrek dat naar de tuin bijna geheel met vensters geopend is. Aan de linkerkant liggen salons en suite. Suitedeuren met eenvoudig glas-in-lood en zijkastjes, in beide salons geflankeerd door wandkasten, beneden gesloten en boven met glas-in-lood deurtjes. In de voorsalon geschilderd in de achtersalon met houtimitatie. In de voorsalon een felrode en in de achtersalon een zwarte (met beige biezen) marmeren schouw in Art Deco. De voorsalon heeft een gestuct plafond in de vorm van ondiepe cassetten, in de achtersalon een plafond met moerbalken en kinderbinten op consoles. De achtersalon is geopend met vensters en glasdeuren naar een balkon over de volle breedte. Op de zolder is om een overloop met Art Deco bovenlicht een groot aantal kamers, waarvan enkele met bedsteden, ingericht. De wanden van trapopgang en overloop zijn afgetimmerd; deuren en ander timmerwerk zijn blank gelakt. Badkamer betegeld en vensters met glas-in-lood in Art Deco.

WAARDERING

Herenhuis van algemeen architectuurhistorisch en stedenbouwkundig belang vanwege

- de uitwendig gave en stijlzuivere Eclectische stijl en inwendig met stijlzuivere ingetogen Art Deco-stijl elementen;

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de prominente ligging nabij een hoek in het ensemble van gesloten grachtwandbebouwing van herenhuizen in de zuidelijke stadsuitbreiding.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis